

θειές ουτίδες. 'Η δόνα Βιολάντε παρακολουθούσε μ' άγνοια και την παραμυθη έκφραση του προσώπου του...

—'Εστού; ηρώτησε τέλος ο Καρδαζάλ. Θά φύγω... Θά έξδιωξθώ όμως τριμερά τον άδελφό σου για όλες τις προσβολές που μου έκανε...

—Τί σκοπεύεις να κάνεις; ρώτησε η δόνα Βιολάντε, άησυχη.

—Δέν μπορώ να σου πω τίποτε τώρα. 'Ισως κάποια να καταρασθώ άγρότερα τη μέρα που μέ συμβούλευες να φύγω άπ' τη Βαλεντία... Χάιρε, Βιολάντε... 'Ο Θεός μονάχα ξέρει άν και ποτέ θά Ξανασημαντηθώ...

Και ο Καρδαζάλ πήρε και βόηξε το μικρότερο άδελφό του, τον Άλνθνο, και άποράσισε να φύγουν μαζί την ίδια νύχτα για τό Τόρο, στο όποιο ήσαν συγκεντρωμένοι όλοι οι φίλοι τους, οι έχθροι δηλαδή του βασιλείου Φερδινάνδου και του είνουσιμίου του Μπενανίδου.

Και αυτή ακριβώς ή Ξαφανή αναχώρηση των Καρδαζάλ από την Βαλεντία, τη βραδεία του έγγλήματος, έκανε τον Φερδινάνδο να βεβαιωθεί όριστικά ότι οι δύο άδελφοί οσώσαν τον Μπενανίδου. 'Εκείνο όμως που έπεδόσαν έξαιρετικά τη θέσι του Καρδαζάλ, ήταν και τό ότι η δόνα Βιολάντε, παραμυθίζοντας κάθε άλλο ύπόμνημα στην άδελφική στοργή, παρουσίαστηε μπροστά στον βασιλιά και του άνέφερε τα μυστηριώδη άπειλητικά λόγια, που της ήχε πη ό φίλος της, όταν την άποαράστησε. Τον κατηγορούσε ως δολοφόνο του άδελφού της...

'Ην άλλη μέρα μεγάλη δόναμει στρατός Ξεανούσε για τό Τόρο, με την έντολή να συλλάβη τους δύο άδελφούς. Μά ύστερ' από μία βδομάδα περίπου, ο Καρδαζάλ, ό οποίος ήζαν πληροφωρηθη στο καταφύγιο τους ότι τους κληρονομάσε, με την κατηγορία ότι οσώσαν τον Μπενανίδου, παρουσίαστησαν μόνοι τους στον βασιλιά, τρέποντας από άγανάκτηση.

—'Αγνοούσατε τον τραγικό θάνατο του Μπενανίδου; ήζαν στο βασιλική τους, Φύγαμε από τη Βαλεντία γιατί Ξοράμε ότι ό είνουσιμίου σαν σ' έβαλε να μάζ κατατρέξετε... Είνε άλογή σκευωρία ότι οστώσασα μεζ τον Μπενανίδου... Οι Καρδαζάλ πεποιθόν πάντοτε στηθος με στήθος... Δέν μαζαριώνουν ποτέ στα χεριά, τη νύχτα...

Μά ό βασιλιάς, ό οποίος ήχε βρη την κατάλληλη ευκαιρία ν' άπολλάξη άπ' τους επανδίνοντες άντιπάλους του, δέν ήθελε ν' άνοιξη τίποτε.

—Οί άνανδρες φονιάδες, σαν και εζς, τους φώναζε, δέν έχουν τό δικαίωμα να δικαιολογούνται για τό έγγλήματά τους! Δέν πρέπει ούτε στα δικαστήρια να παρουσίάζονται!

Και ό Φερδινάνδος, γερώνοντας χωρίς τους στρατιώτες του, συνέχισε:

—Νά τους πάρτε άμέσως, να τους οδηγήσετε στο μεγάλο βράχο που βρίσκεται έξω από την πόλη, και να τους πέψετε από την κορυφή στη χαράδρα... Και κανείς να μην πάρη τα πτώματά τους για να τά βάρη! Νά τ' άψηστε εκεί, να τά φάνε τά θύρια!...

—Αυτό λέγετα δολοφονία! ηρώτησε κάποιος ό Άλνθνο Καρδαζάλ.

—Πάρτε τους! ούρωσε ό βασιλιάς.

—Άκουσε, άναρχο βασιλιά! είτε με βαρύνει και έπίσημη φωνή ό μεγάλος Καρδαζάλ. Σε προσκαλώμ, ύστερ' από τριάντα άκριβώς μέρες, να παρουσίαστης στο δικαστήριο του Θεού, για να δώσης λόγο για την άδικη άπόφαση που έβγαλες τώρα...

'Υστερ' από μία ώρα, δύο στρατιώτες έσπερσαν τους άδελφούς Καρδαζάλ, που στεκότανον με τά χέρια δειμένα πισθάχωνα, στην άκρη του κορυμ, και τους πέψαν στο βράδυρο... Τά σώματα των δύο άδελφών Ξεσχίστηκαν, κατακομματιάστηκαν πάνω στις μετρίε προσώγες του βράχου... Κι' άμορφα κομμάτια από μαυισμένες σάρκες και σπασμένα κόκαλα κατέπεσαν στη χαράδρα...

Τρεις περίπου βδομάδες μετά τη θανατική έκτέλεση των άδελφών Καρδαζάλ, ό βασιλεύς Φερδινάνδος έπεσε βαρύν άρρωστος, χωρίς όφραση. Τό ζάλον ό γιατρός προσάφισα να καταλάβουν την αίτια της νόσου του. 'Ενα απόγευμα όμως ό Φερδινάνδος άνασχοθήκε Ξαφνικά στο κρεβάτι του και ρώτησε με λαχνασιμένη φωνή:

—Πόσες μέρες πέρασαν από τότε που έξετελέσθησαν οι άδελφοί Καρδαζάλ;

—Τριάντα ακριβώς, μεγαλειότητα! του άποκρίθησαν.

Τότε ό βασιλεύς θυμήθηκε τά λόγια του μεγάλου Καρδαζάλ και άφησε τό κεφάλι του να πέση βαρύν στο προσέκλινο. Κατάλαβε ότι οι δύο άδελφοί ήσαν άθωοι και ότι τη μέρα εκείνη θά παρουσίάζονταν μπρος στο Θεό, για να λογοδοτήση για την άδικη άπόφαση του. Πρώγματο, τό βράδι της μέρας εκείνης — 7 Σεπτεμβρίου 1312 — πέθανε ό βασιλεύς της 'Ισπανίας Φερδινάνδος ό 6ος. Και την παραΰξη αυτή σήματσαν πολλοί Ισπανοί την άνασχοση ως άδικοτατό γεγονός...

Μία ώρα μετά τό θάνατο του Φερδινάνδου έφτασε από την Πορτογαλλία μία έπιστολή για τον βασιλιά. 'Ο πρωθυπουργός την άνοιξε.

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΠΟΙΗΤΩΝ

Η ΠΟΖΑ ΤΟΥ ΒΙΚΤΩΡΟΣ ΟΥΓΚΩ

'Ο διάσημος Γάλλος καλλιτέχνης Μπουά έφρότινε κάποτε στον Βικτωρα Ουγκώ να του κάνει την προσωπογραφία του, πράγμα που δέχτηκε μ' ευχαρίστηση ό ποιητής.

'Επίγανε λοιπόν καθημερινός στο έργοστήριο του ζωγράφου και καθιστός, σαρμένος απάνω σ' ένα βιβλίο, έπόσσε διάοληρες ώρες, χωρίς να κινήσει καθόλου.

Μία μέρα, εκεί που ό Μπουά ήρχόλετο με την εικόνα του ποιητού, άκουσε κάποιον να του χτυπά την πόρτα και πήγε να του άνοιξη. 'Ηταν ό Λεσσέρ.

—'Αγαπή διδάκαλε, είτε ό Μπουά στον Ουγκώ, είνε ό Λεσσέρ.

Μήπως θά σάς ένοχλήση ή παρουσία μου;

—'Α, μά! Κάθε άλλο! άποκρίθηκε ό ποιητής.

'Ο Λεσσέρ, μπάινοντας, έγαρήθηκε στον ποιητή, ό οποίος του άπέδωσε τον ζωρετισμό με μία άβουρετή κίνηση της κεφαλής του, άλλα χωρίς να προφέρη λέξι.

Οί δύο άνδρες, ό όποιοι συνεδόντο άλλοτε με φίλα, ήζαν να ιδωθούν ειρσιπέτες χρόνια. 'Ο Λεσσέρ άρχισε να επανδημύη στον Ουγκώ τα καλά τους και να του λέη διάφορα κολακευτικά λόγια, στα όποια ό Ουγκώ άπαντούσε με φανατική χαμόγελα.

'Ο Λεσσέρ έξακολούθησε πάντοτε να μιλάη με τη συνηθισμένη του ευγένεια, χωρίς όμως να μωρή να άποσπάση λέξι από τον Ουγκώ. 'Η βουβωνία αυτή του Ουγκώ έκανε τον ζωγράφο να έπουμισθη μιστό ήτληξε μεταξύ τους κωμικά καλά έχθρα, την όποιαν ό ποιητής δέν ήξε λημονήσει.

'Επιτέλους, ό Λεσσέρ χαμόγετησε κι' έφυγε. Τότε ό Ουγκώ γύρισε στον Μπουά και του ήπε:

—Γνωρίζω από ποιάν χωρδ τον Λεσσέρ για τον ήποληκτομια έξαιρετικά, γιατί είνε ένας από τους καλύτερους πατριώτες. Φορνά μάλιστα ότι προς χράνη της Γαλλίας θά έπρεπε να εκλεγη ή σούβιος γερονιστής...

Και όταν ό ζωγράφος έξεφρασε την άπορία του, γιατί δέν ήλιωσε μπροστά στον ίδιο, ό ποιητής του έδωσ άμέσως την άπορία. Τού ήπε, δηλαδή, ότι συμφωνά με την ύπόψησι που τού ήχε δώσει, δέν ήθελε να κινήη, ένδο συνεχίζοντά ή έργασια, γιατί έτσι θά άλλιονε τα ζωρετηριστικά του και θά σταματούσε τον καλλιτέχνη άπ' τη δουλεία του...

'Ο Ουγκώ ήχε καταλήξει τον ζωγράφο με την άναησία του και τη γαλήνη που κρητούσε επί σειράν διαόληρων ώρων. Μία μέρα ό Μπουά, κρημένος από όδημονία για την συνεχή έργασια του, τού ήπε να ξεκορυσθη λιγάκι.

—'Α, μη! άποκρίθηκε ό ποιητής. Πρέπει να παρουσίαστη τέτοιες άδυναμίες!...

Και έξακολούθησε να παραμείνη στην ίδια στίσι.

ΈΒεβαιώνω, έγραφε ό Μπουά στο 'Ημερολόγιό του, ότι ό ποιητής έμεινε διαόληρες ώρες άκίνητος, χωρίς να προφέρη λέξι. Μονάχα από τό φλογρό βλέμμα του μωρούσε να ματιήνη την άκοίτητη νεχτή του, που έκανε σαν φωτιά!...

την διάβασε, και τότε μονάχη διαλεκζάνθησε τό μυστήριο του θανάτου του Μπενανίδου.

Τό έγγλήμα αυτό τό είχαν κάνει δύο πρόσωπα, που τά προσέβαλς κάποιος ό Μπενανίδου, χωρίς να δεχθη να νομισαση μαζί τους, έπειδή δέν ήσαν εύγενείς. Τα πρόσωπα αυτά άνησαν στο ίδιο κόμμα με τους Καρδαζάλ, ήζαν ότι ό μεγαλύτερος από αυτούς ήγατούσε την δόνα Βιολάντε κι' έφθονότανε τον άδελφό της, και για τότο ήζαν, τη βραδεία του φόνου, τά μοιράσια λόγια:

—Δέν ισάχει πειρά τό μοναδικό έμπεδο για την εύτυχία του Καρδαζάλ! Τό έχουμε έξαφανίσει!...

Μετά τό έγγλήμα τους, έφυγαν για την Πορτογαλλία. Κι' όταν έμαθον ότι συνεληφθησαν οι άδελφοί Καρδαζάλ, σέβητηκαν να είδωποιήσουν άμέσως τον βασιλιά ότι οι κατηγορούμενοι ήσαν άθωοι. Μά ή έπέλευσι των άδελφών έμεινε άμέσως — και ή άποκαλυπτική έπιστολή των πραγματικών δολοφόνων έφτασε πολύ άργά!...

'Όσο για την δόνα Βιολάντε, μόλις πληροφωρήθηκε ότι ό άγαπημένος της, που τον ήχε κατηγορήσει άλλοτε και ή ίδια, ήταν άθωος, είδε τον κόσμο να σωριάζετα σ' έρεψια γύρω της... 'Η ζωή δέν ήχε πειρά κωμικά χαρά γι' αυτήν... 'Εγινε καλύτερη και πέθανε, με την καρδιά σπαραμένη, σ' ένα μοναστήρι!...

ZOYAN ΓΡΑΦΕΙΑ

Πέθανε, με την καρδιά σπαραγμένη, σ' ένα μοναστήρι.